

laatste dorp werd gebouwd op een kunstmatig aangelegde terp of op de uitloper van zo'n duinenrug. Een samengaan van beide mogelijkheden mag trouwens niet worden uitgesloten. Vooral de zuidelijke flank van wat we als de Boekhoutse terp beschouwen vertoont een voor deze strek belangrijk hoogteverschil. Tussen de drempel van de kerk¹³ en de woonlaag van het huidige kasteel bedraagt dit meer dan drie meter. Ten zuiden van het goed 'Ter Leien' strekt zich de Vliet uit, een van de laagst gelegen delen van het Boekhoutse grondgebied. Dit gebied werd ongetwijfeld geteisterd door de overstromingen die hier sinds 1134 schering en inslag zijn geweest voor het ontstaan van Zij moeten ook verantwoordelijk op de structuur van het dorp Boekhout is het goed 'Ter Leien' vermoedelijk ontstaan in de vroege Middeleeuwen. En gezien zijn ligging kan de oudste hoeve gelieden hebben van inundaties of van strategische van de Gentenaars die toen geregeld voorkwamen.¹⁷ Een wederopbouw was dan ahan-kelijk van het bedijkingswerk dat naar het einde van de veertiende eeuw werd hervat. Niets wijst er echter op dat toen reeds een kas-

4. VROEGE MIDDELEEUWEN

teel werd opgetrokken. De eerste ons bekende aanhaling van "Kasteelhof achter de kerk van Boekhout" dateert maar van 1580.¹⁸ Hoewel uit de geschreven bronnen van vóór 1485 het bestaan van een mote of omwalling niet duidelijk blijkt, is het nage-noeg zeker dat er een hoog- en neerhof moet zijn geweest.¹⁹ Een weesakte van 1422 heeft het er over dat Willem Zoete zijn bezittingen intussen had overgelaten aan zijn dochter Zoetne die huwde met een Jan Stoffels. Hun dochter Bekine Stoffels erfde de helft van een hoeve van vijftien gemeten land vóór de kerk te Boekhout.²⁰ Voor de woelige vijftiende eeuw zijn over het goed 'Ter Leien' weinig of geen documenten voorhanden. Tijdens de Gentse opstand in 1451/52 werd Boekhout namelijk platgebrand.²¹

5. KASTEEL

6. 't HOF TER LEIEN

zoon of kleinzoon van de reeds van Lake. Mogelijk was het een woond werd door een Jan Zoete het vast dat het in 1463 weer bebouwd werd. Wel staat Ter Leien is niet bekend. Wat er toen gebeurde met het goed die toen geregeld voorkwamen.¹⁷ Een wederopbouw was dan ahan-kelijk van het bedijkingswerk dat naar het einde van de veertiende eeuw werd hervat. Niets wijst er echter op dat toen reeds een kas-

14 RAG AAB, nrs. 511 en 319.

15 N. KERCKHAERT, *Het kasteel 'Ter Leien' te Boekhout*, in: *Heemkundige bijdragen uit het Meefjstrand*, 5e drgn., nr. 4 (1991), p. 180.

RAG AAB, nr. 509, anno 1669

"de peende merct ofte wel de straatse loopende tusschen de muur vanden heer comparant ende den hoven vande kercke"

Voorde in 1627 werd deze plaats ook "den ommevangk vande kercke" genoemd (nr. 319).

16 Jan Sloeven was een prominente Gentse ingezetene. De heer Van der Capellen was toentertijd soeverein-bailluw van Vlaanderen en kreeg toelating om inpolde-ringswerken uit te voeren te Boekhout en omhiggende die in 1393 begonnen en in 1403-04 werden voltooid. Of Sloeven een aandeel in het ingedijkte goed heeft gehad, daar hij al eerder grondden had van Van der Capellen had gekocht, is niet meer uit te maken. Zie: KERCKHAERT, *o.c.*, pp. 180 passim.

17 Zie J. VUYSTIËRE, *Gentse Stads- en Baljuwske-ningen*, (Gent 1906).

18 RAG AAB, nr. 407 en nr. 319, fo. 40 herhaalt dit in 1627.

19 SAG, rks. 330/37, fo. 146: "thus ende nederhof te bouchoute bij der keercken..."

20 SAG, rks. 330/18 to 18vo en N. KERCKHAERT, *o.c.*, p. 18.

21 Pieter Plasch was tijdens die woelinge kapitein van Boekhout, maar "hij was te bouchoute ter kerke daer hij hem behoorde te presenteerne ende hoe wel hij storm lude omme de inseten te vergaderne ende bij hem te heb-nement dan een vrouwe per-bene daer en comparede

soon" (SAG, rks. 301/42, fo. 34). De zogenaamde "Gezel-len van de Groene Tenie" staken Boekhout en omgeving in brand (Zie: V. FRIS, *Histoire de Gand*, pp. 132 passim).

22 SAG, rks. 330/37 to 146.

23 In de akte werd bepaald: "Item boven desen zo sal hebben meester Roland Zoete zynen propren goede thuis ende nederhof te bouchoute bijder keercken up zulcke con-dite ... dat hij zelve huus niet en sal moghen vercoopen ver-anderen of alieneren in vren-der hand al waert ooc also dat hij zelve behuude"; (SAG, rks. 330/39 to 76).

24 Adriaenssens moest beta-len, hegeen niet direct duidt op de aanwezigheid van een kasteel. SAG, rks. 330/49 fo. 319. Zie N. KERCKHAERT, *o.c.* over de heerlijkheid Hautain-le-Val.